

Umsögn

frá meiri hluta umhverfisnefndar.

Umhverfisnefnd hefur borist erindi frá iðnaðarnefnd þar sem óskað er umsagnar nefndarinnar um þá þætti sem snúa að málefnasviði hennar í 152. máli, frumvarpi til laga um breytingu á ýmsum lögum vegna kolvetnisstarfsemi. Nefndin hefur fjallað um þann hluta málsins sem varðar breytingu á löggjöf umhverfisráðuneytis, sbr. 2. þátt frumvarpsins.

Nefndin fékk á sinn fund Loga Kjartansson frá umhverfisráðuneyti, Kristínu Lindu Árnadóttur og Kristján Geirsson frá Umhverfisstofnun, Stefán Thors og Þorvald Heiðar Þorsteinsson frá Skipulagsstofnun, Trausta Baldursson frá Náttúrufræðistofnun Íslands, Elísabet Pálmadóttur frá Brunamálastofnun, Lárus Ólafsson frá Orkustofnun, Helga Jóhannesson og Gísla Viggósson frá Siglingamálastofnun og Björgólf Thorsteinsson og Berg Sigurðsson frá Landvernd.

Þeim hluta frumvarpsins sem snýr að málefnasviði umhverfisnefndar er ætlað að setja lagaumgjörð um skipulagsmál, mengunarvarnamál og öryggismál í tengslum við rannsóknir, leit og vinnslu kolvetnis á hafsvæðunum umhverfis Ísland. Lagðar eru til breytingar sem miða að því að víkka út hlutverk Skipulagsstofnunar, Umhverfisstofnunar og Brunamálastofnunar þannig að það nái einnig til starfsemi við rannsóknir, leit og vinnslu kolvetnis innan efnahagslögsögu og landgrunnsmarka Íslands. Samkvæmt frumvarpinu eru lagðar til breytingar á alls fimm lögum sem heyra undir umhverfisráðuneytið og snýr því meiri hluti af efnisatriðum frumvarpsins að málefnasviði nefndarinnar. Lagabreytingarnar fela einna helst í sér útfærslu á gildissviði skipulagsvaldsins sem og reglum um leyfisveitingar, mengunar- og öryggismál.

Meiri hluti nefndarinnar vekur athygli iðnaðarnefndar á því að skipulagsþátturinn er ekki leystur með fullnægjandi hætti í frumvarpinu og áréttar að þetta atriði þurfi að laga.

Frumvarpið leggur þá skyldu á Skipulagsstofnun að leita umsagnar ýmissa stofnana við skipulagsgerð og veitingu framkvæmdarleyfis eða byggingarleyfis, þó er ekki gert ráð fyrir að leitað sé umsagnar Náttúrufræðistofnunar Íslands. Líklegt verður að telja að vegna samstarfs stofnunarinnar við Hafrannsóknastofnunina við skráningu og gerð gagnagrunns um botndýr á Íslandsmiðum hafi verið talið nægilegt að sú síðarnefnda væri umsagnaraðili. Þar sem lögbundið hlutverk Náttúrufræðistofnunar er m.a. að leiðbeina um hóflega nýtingu náttúrulegra auðlinda og aðstoða með rannsóknum við mat á verndargildi vistkerfa og náttúruminja og áhrifum mannvirkjagerðar og annarrar landnotkunar á náttúruna verður þó ekki annað séð en að um yfirsjón sé að ræða. Meiri hlutinn leggur því til að Náttúrufræðistofnun verði bætt við sem umsagnaraðila í sambærilegum ákvæðum 13., 15. og 16. gr. eftir breytingu.

Kveðið er á um það í b-lið 7. tölul. 3. gr. laga um varnir gegn mengun hafs og stranda, nr. 33/2004, að þegar efni sem beinlínis stafa frá rannsóknum eða nýtingu jarðefna í eða á hafsbotni berast í hafið sé ekki um að ræða losun eins og hugtakið er skilgreint í lögnum. 23. gr. frumvarpsins er ætlað að breyta hugtakinu þannig að það taki einnig til losunar mengandi efna vegna kolvetnisstarfsemi, án þess þó að b-liður greinarinnar sé felldur brott. Við það verður ósamræmi í lagatextanum. Ekki þykir þó fært að fella liðinn brott enda ákvæðið þá orðið opnara en ætlað var. Leggur meiri hlutinn því til að málsliðurinn verði færður undir b-lið greinarinnar þannig að ekki sé um að ræða losun nema þegar mengandi efni losna í hafið vegna starfsemi eða framkvæmda við rannsóknir og vinnslu kolvetnis. Telur nefndin að með þessu sé sem minnst hróflað við skilgreiningunni en að tilgangur breytingarinnar nái þó fram að ganga.

Katrín Júlíusdóttir skrifar undir umsögnina með fyrirvara vegna formennsku í iðnaðarnefnd.

Illugi Gunnarsson, Árni Þór Sigurðsson, Guðfinna S. Bjarnadóttir og Kristinn H. Gunnarsson áheyrnarfulltrúi voru fjarverandi við afgreiðslu málsins.

Alþingi, 16. des. 2008.
Helgi Hjörvar, form.,
Kjartan Ólafsson,
Ólöf Nordal,
Katrín Júlíusdóttir, með fyrirvara,
Eygló Harðardóttir.